

Vaststelling bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied

Kenmerk 392404dp

Aan de gemeenteraad.

Inleiding

Het bestemmingsplan "Leeuwarden - Buitengebied" biedt een juridisch-planologische regeling voor het buitengebied van de oude gemeente Leeuwarden (derhalve van voor de herindeling per 1 januari 2014). In dit bestemmingsplan zijn vrijwel alle delen van het buitengebied binnen de grenzen van de gemeente opgenomen die niet zijn geregeld in bestemmingsplannen voor dorpsbebouwing, bedrijventerreinen, stadsuitbreidingen en natuur- en recreatieterreinen.

Het plangebied kenmerkt zich in hoofdzaak als een agrarisch gebied, maar ook Natura 2000-gebied de Grutte Wielen en de vliegbasis Leeuwarden maken onderdeel uit van het plangebied. Daarnaast zijn er overige functies zoals: wonen, bedrijvigheid, recreatie en infrastructuur. Het plangebied betreft de volgende deelgebieden:

1. Noord-West (Leeuwarder Nieuwlanden)

Dit gebied ligt ten (noord)westen van Leeuwarden. In het westen en noordwesten grenst dit deelgebied aan de gemeente Menameradiel. In het noorden en noordoosten wordt het gebied afgebakend door de gemeentegrens met Leeuwarderadeel. Ten oosten en ten zuiden grenst het deelgebied onder andere aan bestemmingsplangebieden die horen bij de bebouwde kom van Leeuwarden en aan enkele bedrijventerreinen. Een groot gedeelte van dit deelgebied is in gebruik als terrein van de militaire vliegbasis.

2. Zuid-West (Boksumer Nieuwland)

Dit gebied ligt ten zuidwesten van Leeuwarden. Het wordt begrensd door de spoorlijn van Leeuwarden naar Sneek-Stavoren in het westen, het tracé van de huidige N31 in het noorden, het tracé van de toekomstige Haak om Leeuwarden in het oosten en ten zuiden door de gemeentegrens met Littenseradiel.

3. Zuid (Wirdum, Swichum, Wytgaard e.o.)

Het naar oppervlakte grootste gebied wordt in het westen, zuiden en oosten afgebakend door de gemeentegrenzen met de omliggende gemeenten Littenseradiel en Boarnsterhim. De noordgrens wordt gevormd door de noordkant van de Haak om Leeuwarden, de Wâldwei en met een sprong langs de spoorlijn Leeuwarden-Heerenveen, door (globaal) het verlengde van de Piskhoarnedyk.

4. Noord-Oost A (Lekkum, Miedum, Snakkerburen e.o.)

De begrenzing van dit deelgebied wordt in het westen gevormd door de Dokkumer Ie, in het noorden door de gemeentegrens met Tytsjerksteradiel en in het oosten door het Alddeel/De Moark. De zuidgrens wordt van west naar oost globaal bepaald door de Bonkefeart en de noordgrens van de wijk Blitsaerd.

5. Noord-Oost B (Grutte Wielen e.o.)

Ook dit deelgebied ligt in het noordoosten van de gemeente Leeuwarden. Het wordt begrensd door de waterloop het Alddeel/De Moark in het westen, de Groningerstraatweg in het zuiden en de gemeentegrens met Tytsjerksteradiel. Een groot deel van dit deelgebied bestaat uit het water van het plassegebied de Wielen, bestaande uit de Grutte Wielen, het Houtwiel en het Sierdswiel.

Karakter van het plan

Het plan vervangt een aantal verouderde plannen die nu nog in dit gebied van kracht zijn. Die plannen zijn verouderd omdat de wetgeving gewijzigd is en er inmiddels veel gebouwen zijn toegevoegd. Nieuw ten opzichte van het oude bestemmingsplan is de doorwerking van de Natuurbescherminswet. Vanwege de stikstofdepositie van agrarische bedrijven is daarom voor het plan ook een PlanMER opgesteld, dit in tegenstelling tot het oude bestemmingsplan Buitengebied. Ook nieuw is de extra aandacht voor cultuurhistorie en landschap. Indien er een bouwvlak ontstaat van ten hoogste 1,5 hectare, moet er worden voorzien in een goede landschappelijke inpassing van de uitbreiding. Indien er een bouwvlak ontstaat dat groter is dan 1,5 hectare, dient ten aanzien van de uitbreiding het procesmodel Nije Pleats dan wel een daarmee vergelijkbare integrale methode te worden toegepast.

Voor het overgrote deel voldeed het oude bestemmingsplan Buitengebied nog goed, daarom heeft het plan een conserverend karakter voor wat betreft de bestaande bebouwing. Hetzelfde geldt voor de aanwezige functies in het plangebied. Deze functies zijn geïnventariseerd en vastgelegd. Eén en ander betekent dat de nu geldende regels zoveel mogelijk blijven gehandhaafd en dat er over het algemeen geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt.

Het bestemmingsplan biedt nog wel perceelsgerichte ontwikkelingsmogelijkheden in de vorm van bijvoorbeeld tuinhuisjes en aanbouwen en dergelijke bij de aanwezige woningen in het plangebied. Ook is er een regeling opgenomen voor het mogelijk maken van beroeps- en bedrijfsactiviteiten aan huis en béd en brochje. Ten aanzien van de agrarische bouwvlakken is in dit nieuwe bestemmingsplan sprake van een kleine wijziging. In het

oude plan was een deel van het bouwvlak gesitueerd vóór de bedrijfswoningen. Dit is een plek waar een agrariër qua uitbreiding van zijn bedrijf niets aan heeft. De bouwvlakken zijn daarom aangepast in die zin dat deze vierkante meters aan de voorzijde van de bedrijfswoningen zijn weggehaald en aan de zijkant dan wel achterkant van het perceel zijn teruggebracht. Het aantal vierkante meters van de bouwvlakken is hierdoor dan ook niet gewijzigd.

Nieuw in dit bestemmingsplan is de bescherming van cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen. Dit is verplicht op basis van regelgeving van het Rijk en de provincie. De cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen zijn geïnventariseerd en gewaardeerd. Dit is te vinden in de bijlage die bij het bestemmingsplan hoort. De waardevolle landschapselementen zijn merendeels waterlopen en wegen. Er zijn bijvoorbeeld sloten die de grens van een oude boerderijplaats weergeven, of verkavelingssloten die nog steeds de loop van een oude geul van de Middellzee laten zien. De wegen liggen vaak verhoogd in het landschap, omdat ze van oudsher de functie van dijk hadden. Het zijn eeuwenoude verbindingen over land tussen de terpdorpen. Daarnaast zijn er nog andere landschapselementen beschermd, bijvoorbeeld omgrachte particuliere begraafplaatsen en eendenkooien.

PlanMER

Voor het opstellen van dit bestemmingsplan is ook het opstellen van een milieueffectrapport (PlanMER) nodig in verband met de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied. Dit rapport biedt inzicht in de verschillende milieueffecten van de ontwikkelingen die, op grond van het bestemmingsplan, in het plangebied zijn voorzien. Op basis van het PlanMER kan een verantwoorde keuze worden gemaakt over welke ontwikkelingen wel en welke niet op grond van het bestemmingsplan mogelijk gemaakt (kunnen of moeten) worden.

De uitkomst van het PlanMER, ten aanzien van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, leidt er toe dat er aanpassingen in de planregels moesten worden aangebracht binnen de bestemming "Agrarisch" ten opzichte van het voorontwerpbestemmingsplan. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- het schrappen van de wijzigingsbevoegdheid naar een volledig intensief agrarisch bedrijf (ook op grond van beleid van de provincie Fryslân niet meer toegestaan);
- het opnemen van een maatregel om een negatief effect op Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie te voorkomen (strijdig gebruik regel).

Voor genoemde aanpassingen zijn nodig omdat het bestemmingsplan anders niet uitvoerbaar is en niet kan worden vastgesteld.

Overleg

Het voorontwerp van het bestemmingsplan is van 7 maart 2013 tot en met 17 april 2013 onderwerp geweest van overleg. Het plan is hierbij gestuurd naar de gebruikelijke overleginstanties. Van elf overlegpartners is een reactie ontvangen. Deze reacties zijn opgenomen in bijlage 7 bij de toelichting van het bestemmingsplan. Een samenvatting van de reacties en de reactie van ons college hierop treft u eveneens aan in deze bijlage.

Inspraak

In het kader van de uitvoeringsmaatregelen Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft de gemeenteraad op 23 maart 2009, voor het onderdeel inspraak, het volgende besloten. Alleen wanneer de omvang van het plangebied of het maatschappelijk belang van de inhoud daar aanleiding toe geeft, wordt er gelegenheid geboden tot inspraak op een voorontwerpbestemmingsplan.

Het college heeft besloten de mogelijkheid tot inspraak te bieden op het voorontwerpbestemmingsplan, omdat het buitengebied een groot gebied is met vele en soms strijdige belangen. Het voorontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 7 maart 2013 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Ook is er gedurende deze periode een inloopavond gehouden. Naar aanleiding van de geboden inspraak is een zevental brieven/emails ontvangen waarin opmerkingen over het voorontwerpbestemmingsplan zijn gemaakt. Daarnaast zijn er drie mondelinge inspraakreacties ingediend. Deze inspraakreacties en de reactie van ons college hierop treft u eveneens aan in bijlage 7 bij de toelichting van het bestemmingsplan.

Zienswijzen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft met ingang van 19 september 2013 gedurende een periode van zes weken voor een ieder ter inzage gelegen. Gelijkzeitig heeft ook het bij het bestemmingsplan behorende PlanMER (Milieu Effect Rapportage) ter inzage gelegen.

Er zijn gedurende voornoemde periode 4 zienswijzen ontvangen. Voor de reactie van ons college verwijzen wij u naar bijlage 1 "Reactie- en antwoordnota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied". In deze bijlage wordt per zienswijze-indiener aangegeven of de zienswijzen gegrond dan wel ongegrond zijn bevonden en daarmee of dit leidt tot aanpassingen van het ontwerpbestemmingsplan. Naar aanleiding van de zienswijzen hebben wij enkele (ondergeschikte) wijzigingen aangebracht.

Ambtshalve wijzigingen

Nadat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage heeft gelegen is geconcludeerd dat op een aantal onderdelen wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan noodzakelijk zijn. Een overzicht van de ambtshalve wijzigingen is

weergegeven in bijlage 2 "Ambtshalve ingebrachte wijzigingsvoorstellen".

Reactie op toetsingsadvies Commissie MER over PlanMER

Het planMER is bedoeld om de gemeenteraad bij het vaststellen van het bestemmingsplan voldoende milieu-informatie te bieden om ook het milieubelang goed te kunnen overwegen.

Op 3 december 2013 heeft de Commissie voor de m.e.r. haar toetsingsadvies over het planMER voor het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied beschikbaar gesteld. De commissie merkt in het advies op "dat in het MER alle milieu-informatie aanwezig is om het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied een volwaardige plaats te geven". Hiermee geeft de commissie een positief advies over het planMER.

De Commissie voor de m.e.r. heeft daarnaast in het toetsingsadvies nog enkele opmerkingen opgenomen waarop onze reactie wenselijk is. De opmerkingen en onze reactie hierop treft u aan in bijlage 3 "Reactie op het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage over het planMER voor het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied".

Exploitatieplan

Op grond van artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening stelt de gemeenteraad een exploitatieplan vast voor gronden waarop een bouwplan is voorgenomen. Wat onder bouwplan moet worden verstaan, is in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening aangegeven. Omdat het bestemmingsplan in hoofdzaak conserverend is, hoeft er geen exploitatieplan te worden opgesteld.

Vaststelling

Gelet op hetgeen hiervoor is vermeld stellen wij u voor het bestemmingsplan vast te stellen en af te zien van het vaststellen van een exploitatieplan.

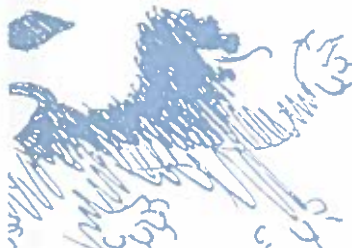
Leeuwarden, 18 maart 2014

Burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

b.a.

burgemeester,

secretaris.

Nummer 7191

DE RAAD DER GEMEENTE LEEUWARDEN;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 18 maart 2014 (kenmerk 392404dp);

BESLUIT:

1. Kennis te nemen van het PlanMER voor het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied;
2. kennis te nemen van het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage over het PlanMER;
3. de "Reactie- en antwoordnota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied" vast te stellen;
4. de "Ambtshalve ingebrachte wijzigingsvoorstellen" vast te stellen;
5. de "Reactie op het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage over het planMER voor het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied" vast te stellen;
6. het bestemmingsplan "Leeuwarden - Buitengebied" met nummer NL.IMRO.0080.01002BP00-VG01 gewijzigd vast te stellen;
7. af te zien van het vaststellen van een exploitatieplan.
8. Artikel 3.5.1.e als volgt te formuleren:
het bepaalde in lid 3.4 sub i en toestaan dat bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van voorzieningen ten behoeve van watertechnologie en duurzame energieopwekking worden gebouwd, niet zijnde kleine windturbines en mestvergisters, met dien verstande dat de bouwregels uit sublid 3.2.2 onder c en d van overeenkomstige toepassing zijn.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 23 april 2014

voorzitter,
b.a.

griffier.

Bijlage 1

Reactie- en antwoordnota zienswijzen ontwerpbestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied

Het ontwerpbestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied heeft in de periode vanaf 19 september 2013 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode zijn 4 zienswijzen ontvangen.

Hieronder wordt de inhoud van de zienswijzen samengevat en volgt per punt het gemeentelijke commentaar.

Zienswijze 1 **Gasunie**

- A. *Gasunie geeft aan in het vooroverleg al een reactie te hebben ingediend, maar dat deze reactie niet volledig is geweest. Op de verbeelding is de ligging van de gastransportleiding N-503-70 ten noorden van het nieuwe station Werpsterhoek, ter hoogte van de Bredyk niet geheel overeenkomstig de gegevens weergegeven. De gastransportleiding ligt buiten het plangebied, echter de leiding kent een belemmeringenstrook van 4 meter aan weerszijden van de hartlijn. De gastransportleiding ligt op ongeveer 2,5 meter van het plangebied en de bijbehorende belemmeringenstrook ligt deels in het plangebied. Verzocht wordt de verbeelding hier op aan te passen.*

Reactie:

De belemmeringenstrook is, conform het verzoek, op de verbeelding aangebracht.

- B. *In de reactienota (in het kader van het vooroverleg) is aangegeven dat artikel 19.3.a niet zal worden geschrapt en ten aanzien van artikel 19.3.b is aangegeven dat bouwwerken, geen gebouwen zijnde geen kwetsbare objecten zijn. Voor de afwijking voor gebouwen (artikel 19.3.a) geldt dat gebouwen wel kwetsbare objecten kunnen zijn. Verzocht wordt om in artikel 19.3.a toe te voegen dat er geen kwetsbare objecten worden toegestaan.*

Reactie:

Deze zinsnede is toegevoegd aan artikel 19.3.a.

Zienswijze 2 **LTO Noord**

- A. *Inleidend geeft LTO Noord aan een groot bezwaar te hebben tegen de keuze van het alternatief waar na het opstellen van de PlanMER de keuze op is gevallen, zijnde alternatief 1. Met dit alternatief kan afdoende garantie worden gegeven dat het bestemmingsplan geen negatieve effecten kan veroorzaken op Natura 2000-gebieden, waaronder de Alde Feanen.*

Om te waarborgen dat er geen effect kan optreden is een specifieke gebruiksregel toegevoegd in de regels van het bestemmingsplan:

"Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

- a. *het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie, met uitzondering van:*

- *het bestaand gebruik, met dien verstande dat als referentiedatum voor het bestaand gebruik in afwijking van het bepaalde in artikel 1, sub 19 wordt verstaan de referentiedata die zijn genoemd in bijlage 4 bij deze regels;
het op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunde gebruik;"*

Het bestaand gebruik zoals dat was op 10 juni 1994 is maatgevend tenzij later op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een ander gebruik vergund is. De aantallen stuks vee die per die datum vergund zijn gelden. LTO voorziet hierbij problemen:

- 1. Hoe moet op bedrijfsniveau aangetoond worden wat de bestaande toestand was op 10 juni 1994 en wie moet dat aantonen?*
- 2. Als het aantal stuks vee groter is dan in 1994 dan is de kans reëel dat er in een aantal gevallen geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet is verstrekt, die met de wetenschap van nu wel aanwezig moet zijn. Wie draagt de verantwoordelijkheid voor deze ontstane situatie? Is dit de ondernemer of de gemeente die de bouw- en milieuvergunning toentertijd verstrekke?*

Reactie:

Uit de zienswijze van LTO Noord blijkt dat de in het bestemmingsplan opgenomen gebruiksregel voor LTO mogelijk onvoldoende duidelijk is. Voor er een reactie op de opmerkingen in de zienswijze wordt uiteengezet is het dan ook wenselijk om hiervoor een algemene toelichting op de gebruiksregel uiteen te zetten.

Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) mag alleen een bestemmingsplan *"waarbij is verzekerd dat (na de referentiedatum) de stikstofdepositie (...) op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied (...) per saldo niet is toegenomen of zal toenemen"* worden vastgesteld. Dit betekent dat op grond van een bestemmingsplan een toename van de stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied moet worden voorkomen. Hierbij zijn, zoals ook uit de zienswijze van LTO blijkt, verschillende regels voor te stellen.

Belangrijk om hierbij op te merken is dat voor een bestemmingsplan geen sprake mag zijn van een toename in vergelijking met de situatie op het moment van de referentiedatum van het betreffende Natura 2000-gebied. De referentiedatum is de datum waarop het Natura 2000-gebied als natuurgebied is aangewezen. In beginsel is deze datum voor ieder Natura 2000-gebied een verschillende.

Uit de resultaten van het planMER blijkt dat, zonder aanvullende maatregelen, een toename van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden in en in de omgeving van de gemeente niet is uit te sluiten. Dit betekent dat maatregelen nodig zijn. In het bestemmingsplan is naar aanleiding hiervan de betreffende gebruiksregel als maatregel opgenomen.

Bij de keuze voor een (maat)regel waren voor ons twee voorwaarden belangrijk:

1. Op basis van de regel is het bestemmingsplan niet in strijd met de Nbw en is sprake van een uitvoerbaar bestemmingsplan;
2. Op basis van de regel worden, in vergelijking met de Nbw, geen aanvullende beperkende voorwaarden in het bestemmingsplan opgenomen.

Op basis van de twee voorwaarden is bij het opstellen van de gebruiksregel de keuze gemaakt om zo goed als mogelijk aan te sluiten op de Nbw. Deze keuze is ook gemaakt omdat de projecten die op grond van het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt (zoals de uitbreiding van agrarische bedrijven) sowieso ook al aan de Nbw moeten voldoen. Hiermee willen wij voorkomen dat op grond van het bestemmingsplan een (uitbreiding van) een agrarisch bedrijf, in vergelijking met de Nbw aan aanvullende voorwaarden moet voldoen. Met andere woorden: als (de uitbreiding van) het agrarisch bedrijf, wat betreft de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied, op grond van de Nbw mogelijk is, dan moet dat ook op grond van het bestemmingsplan mogelijk zijn.

Naar onze mening kan met de opgenomen gebruiksregel aan de twee hiervoor genoemde voorwaarden worden voldaan. Ter onderbouwing hiervan is hierna de gebruiksregel in verschillende delen verder uiteengezet:

1. ***"Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend: het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie"***.

Dit deel van de regel is het algemene uitgangspunt. Op grond hiervan is alleen dat gebruik van agrarische bouwwerken (zoals stalgebouwen) en gronden ((agrarische) cultuurgronden) mogelijk als er geen sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie. Uit het planMER (en de Nbw) is af te leiden wat onder een negatief effect moet worden begrepen: 'een per saldo toename van de stikstofdepositie'. Deze regel sluit wat dit betreft helemaal aan op de hiervoor uiteengezette regel van de Nbw.

2. ***"Met uitzondering van: het bestaand gebruik, met dien verstande dat als referentiedatum voor het bestaand gebruik in afwijking van het bepaalde in artikel 1, sub 19 wordt verstaan de referentiedata die zijn genoemd in bijlage 4 bij deze regels"***.

Op grond van de Nbw mag alleen een bestemmingsplan "waarbij is verzekerd dat (na de referentiedatum) de stikstofdepositie (...) in een Natura 2000-gebied (...) per saldo niet is toegenomen of zal toenemen" worden vastgesteld.

Uit deze regel van de Nbw is af te leiden dat het (bestaand) gebruik op de referentiedatum altijd mogelijk is. Na de referentiedatum mag de stikstofdepositie vanwege het gebruik in een Natura 2000-gebied per saldo niet toenemen.

Vanwege "het bestaand gebruik op de referentiedatum" is er sprake van een stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden¹. Op grond van de Nbw is dit gebruik niet in strijd met de wet als er door dit gebruik na de referentiedatum geen sprake is van een per saldo toename van de stikstofdepositie. Als er wel sprake is van een toename, kan er geen sprake zijn van "bestaand gebruik op de referentiedatum". Dit is waarom dit deel van de regel, als uitzondering op het algemene uitgangspunt, in de gebruiksregel is opgenomen. Belangrijk om hierbij op te merken is dat voor

¹ De depositie kan ook 0 mol stikstof/hectare/jaar zijn, bijvoorbeeld in het geval van akkerbouw. Deze situatie doet zich in het bestemmingsplangebied echter niet voor.

dit deel niet het aantal stuks vee belangrijk is, maar de stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied vanwege het gebruik. Met het begrip stikstofdepositie wordt aangesloten bij de terminologie van de Nbw (artikel 19 kd Nbw). De stikstofdepositie wordt niet alleen bepaald door het aantal stuks vee, maar ook door het stalsysteem.

3. "Met uitzondering van: het op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunde gebruik".

Onder de in 1. en 2. opgenomen delen van de gebruiksregel is geen toename van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied vanwege het gebruik mogelijk. Dit betekent in hoofdlijnen dat de stikstofemissie van een agrarisch bedrijf niet mag toenemen. De Nbw biedt echter wel ruimte voor een toename van de stikstofdepositie vanwege de toename van de stikstofemissie van een afzonderlijk agrarisch bedrijf. Een voorwaarde daarbij is wel dat, vanwege een ander bedrijf, een afname plaatsvindt waardoor per saldo geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied. Daar is echter wel een vergunning op grond van de Nbw voor nodig, dan wel een verklaring van het bevoegd gezag (provincie) dat een vergunning niet nodig is.

Het verlenen van een vergunning op grond van de Nbw is alleen mogelijk als er geen sprake is van een (significant) negatief effect op een Natura 2000-gebied. Dit betekent dat voor het verlenen van de vergunning de hiervoor opgenomen overwegingen wat betreft de toename van de stikstofdepositie ook van toepassing zijn. Ook hierbij moet de mogelijke toename van de stikstofdepositie van de activiteit waarvoor de vergunning wordt aangevraagd in samenhang met de depositie van andere activiteiten worden beoordeeld.

Met andere woorden: ook voor het verlenen van de vergunning mag 'de stikstofdepositie (...) in een Natura 2000-gebied (...) per saldo niet zijn toegenomen of toenemen'. Wij zijn dan ook van mening dat een vergunning op grond van de Nbw (of de verklaring dat een vergunning niet nodig is) een voldoende onderbouwing is dat er geen sprake is van een negatief effect of dat de stikstofdepositie niet zal toenemen. Dit is waarom dit deel van de regel, als uitzondering op het algemene uitgangspunt (onder 1.), in de gebruiksregel is opgenomen. Wij achten een vergunning op grond van de Nbw (dan wel een verklaring dat een vergunning niet nodig is) een voldoende onderbouwing voor het vaststellen dat er geen sprake is van een negatief effect. Voor de Nbw-vergunning en het bestemmingsplan moet namelijk een overeenkomstige beoordeling plaatsvinden. Daarbij moet ook worden opgemerkt dat het niet past dat een activiteit die door het (voor de Nbw) bevoegd gezag op grond van de Nbw mogelijk wordt gemaakt, door ons, op grond van het bestemmingsplan, op basis van overeenkomstige overwegingen, niet mogelijk wordt gemaakt.

Om inzicht te geven in de werkwijze van de gebruiksregel is het volgende rekenvoorbeeld opgesteld.

Een agrarisch ondernemer mag op grond van een vergunning op 10 juni 1994 op zijn bedrijf 100 melk- en kalfkoeien houden. Uit de vergunning blijkt ook dat de koeien in een stalgebouw met een emissiefactor van 10 kg ammoniak/koe/jaar mogen worden gehouden. Hiermee is de ammoniakemissie van het bedrijf 1.000 kg ammoniak/jaar. Uit de resultaten van het verspreidingsmodel voor het bepalen van de ammoniakdepositie blijkt

dat door deze emissie er sprake is van een stikstofdepositie van 2 mol stikstof/hectare/jaar op het Natura 2000-gebied De Alde Feanen. Dit is de bestaande situatie voor een project.

De agrarisch ondernemer wil het aantal melk- en kalfkoeien op zijn bedrijf vergroten tot 200. Hiervoor wil de ondernemer het bestaande stalgebouw vergroten. De emissiefactor van dit vergrote stalgebouw is ook 10 kg ammoniak/koe/jaar waardoor in de nieuwe situatie de ammoniakemissie van het bedrijf 2.000 kg ammoniak/jaar is. Uit het verspreidingsmodel blijkt dat door deze emissie de stikstofdepositie op De Alde Feanen toeneemt tot 3 mol stikstof/hectare/jaar. De vraag is nu of deze vergroting op grond van de gebruiksregel mogelijk is. Hiervoor is het toetsen van de aanvraag aan de hiervoor genoemde drie delen van de regel nodig.

1. *"Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend: het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie".*

Op basis van dit algemene uitgangspunt en de omschrijving van het begrip "negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie" mag er door de vergroting 'per saldo geen toename van de stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied zijn'. Zoals hiervoor al is opgemerkt blijkt dat in de nieuwe situatie de ammoniakdepositie in het Natura 2000-gebied De Alde Feanen toeneemt van 2 tot 3 mol stikstof/hectare/jaar. Er is dan ook sprake van een toename waardoor de vergroting op grond van dit deel van de gebruiksregel niet mogelijk is.

Om de vergroting toch mogelijk te maken zijn aanvullende maatregelen nodig. Zoals ook in de planMER is uiteengezet, is een mogelijke maatregel het realiseren van een stalgebouw met een beperkte ammoniakemissie. Een keuze die de ondernemer zou kunnen maken is om niet het bestaande stalgebouw te vergroten maar deze te slopen en een nieuw stalgebouw te bouwen met een emissiefactor van 5 kg ammoniak/koe/jaar. Hiermee blijft de ammoniakemissie van het bedrijf 1.000 kg ammoniak/jaar en de ammoniakdepositie op De Alde Feanen zeer waarschijnlijk ook 2 mol stikstof/hectare/jaar. Door het uitvoeren van dergelijke maatregelen is de vergroting op grond van dit deel van de gebruiksregel wel mogelijk.

2. *"Met uitzondering van: het bestaand gebruik, met dien verstande dat als referentiedatum voor het bestaand gebruik in afwijking van het bepaalde in artikel 1, sub 19 wordt verstaan de referentiedata die zijn genoemd in bijlage 4 bij deze regels".*

In de bestaande situatie worden 100 melk- en kalfkoeien gehouden met een ammoniakemissie van 1.000 kg ammoniak/jaar en een stikstofdepositie van 2 mol stikstof/hectare/jaar op De Alde Feanen. Dit is het bestaand gebruik.

In de nieuwe situatie worden 200 melk- en kalfkoeien gehouden en is de ammoniakemissie 2.000 kg ammoniak/jaar. De stikstofdepositie op De Alde Feanen is in de nieuwe situatie 3 mol stikstof/hectare/jaar. Dit gebruik komt niet overeen met het bestaand gebruik. De vergroting op grond van dit deel van de gebruiksregel is niet mogelijk.

3. *"Met uitzondering van: het op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunde gebruik".*

Zoals hiervoor is opgemerkt is een toename van de stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied niet per se onmogelijk maar is hiervoor een vergunning op grond van de Nbw nodig.

Het verlenen van een vergunning op grond van de Nbw is alleen mogelijk als er geen sprake is van een (significant) negatief effect op een Natura 2000-gebied. Deze vergunning wordt door de provincie verleend. Als uit de vergunning op grond van de Nbw blijkt dat de toename van 2 mol stikstof/hectare/jaar tot 3 mol stikstof/hectare/jaar mogelijk is, dan is de vergroting ook op grond van dit deel van de gebruiksregel mogelijk.

Ad. A1:

Zoals uit de algemene toelichting hiervoor blijkt, is de referentiedatum voor ieder Natura 2000-gebied in beginsel een verschillende. De door LTO genoemde 10 juni 1994 geldt voor 3 van de 16 gebieden uit de PlanMER; voor de overige gebieden gelden andere referentiedata.

De bestaande situatie wordt vastgesteld door te bepalen welke situatie, op grond van de op de referentiedatum geldende vergunningen mogelijk was. Belangrijk hierbij zijn natuurlijk de stikstofemissie van het agrarisch bedrijf en de stikstofdepositie vanwege deze emissie op een Natura 2000-gebied. Voor het bepalen van de bestaande situatie voor een project is dit voldoende.

Voor een plan zoals een bestemmingsplan (maar ook voor een structuurvisie, wijzigingsplan of uitwerkingsplan) moet ook nog bepaald worden wat de werkelijke situatie was². Dit is niet altijd makkelijk te bepalen. Wat belangrijk is, is dat zo goed als mogelijk wordt bepaald wat de werkelijke situatie zou kunnen zijn geweest op de referentiedatum. Voor wat betreft het aantal stuks vee kan hiervoor mogelijk gebruik worden gemaakt van de informatie van de Landbouwtelling. Op basis hiervan is te bepalen wat het werkelijke aantal stuks vee ongeveer was in het jaar van de referentiedatum.

De agrarisch ondernemer en de gemeente zijn samen verantwoordelijk voor het kunnen aantonen wat de bestaande situatie op de referentiedatum is. De ondernemer moet namelijk kunnen aantonen dat zijn bedrijfsvoering niet in strijd met (de gebruiksregels van) het bestemmingsplan. Wij moeten kunnen bewijzen, indien we vermoeden dat er strijd is met (de gebruiksregels van) het bestemmingsplan, dat de agrarisch ondernemer inderdaad in overtreding is.

² Er wordt verondersteld dat er een verschil is tussen de bestaande situatie voor een project en de bestaande situatie voor een plan (zie hiervoor ook het verschil in de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 februari 2013 (LJN: BZ1284) en 1 mei 2013 (LJN: BZ9083)). Voor een project (hiervoor is een vergunning nodig) wordt de bestaande situatie bepaald op basis van de op de referentiedatum geldende vergunningen. De bestaande situatie voor een plan is de werkelijke situatie op de vaststellingsdatum van het plan. Als voorbeeld: een agrarisch ondernemer heeft op de referentiedatum een vergunning voor het houden van 120 stuks melkvee op zijn bedrijf, maar het werkelijke aantal wat gehouden wordt is 90. Voor een project worden in de bestaande situatie op dit bedrijf 120 stuks melkvee gehouden maar in de bestaande situatie voor een plan het werkelijke aantal van 90. Wij zijn van mening dat het bestemmingsplan een ruimtelijk kader is voor projecten en hebben dan ook de keuze gemaakt om het beoordelingskader voor projecten in het bestemmingsplan te verwerken (derhalve het vergunde aantal).

Ad. A2

Als het aantal stuks vee dat na de referentiedatum gehouden wordt groter is dan het aantal dat op de referentiedatum gehouden werd, is het mogelijk dat voor het houden van het vee een vergunning op grond van de Nbw nodig is. Daarbij is het ook mogelijk dat deze vergunning niet is verleend. Het houden van een groter aantal stuks vee is dan mogelijk ook in strijd met de Nbw.

In de eerste plaats is diegene die de activiteit onderneemt er ook verantwoordelijk voor dat de activiteit niet in strijd is met de wet- en regelgeving. Dit betekent ook dat wanneer voor de activiteit een vergunning nodig is, het in de eerste plaats ook diegene die de activiteit onderneemt is, die er verantwoordelijk voor is dat deze vergunning ook verkregen is. Wanneer deze vergunning niet verkregen kan worden moet de activiteit binnen de algemene regels van de wet- en regelgeving passen. Met andere woorden: het is in de eerste plaats de agrarisch ondernemer die er verantwoordelijk voor is dat er een vergunning op grond van de Nbw is verkregen (als deze nodig is) voor het houden van het vee.

Een vergunning op grond van de Nbw wordt verleend door de provincie. Tot 25 april 2013 was er geen koppeling tussen een dergelijke vergunning en een bouw- of milieuvergunning (nu onderdeel van de omgevingsvergunning). Dit betekent dan ook dat wij tot 25 april 2013 niet verantwoordelijk kunnen zijn voor het wel of niet verkregen zijn van een vergunning op grond van de Nbw.

Na 25 april 2013 bestaat er een koppeling tussen een omgevingsvergunning en de Nbw. Deze koppeling betekent dat een omgevingsvergunning, voor een activiteit waarvoor ook een vergunning op grond van de Nbw nodig is, alleen kan worden verleend als van de provincie een zogenoemde verklaring van geen bedenkingen is ontvangen. Deze verklaring wordt alleen gegeven als de activiteit geen (significant) negatief effect heeft op een Natura 2000-gebied. De coördinatie tussen een omgevingsvergunning en een vergunning op grond van de Nbw die tot 25 april 2013 niet plaatsvond, vindt nu wel plaats. Het is nu dan ook niet meer mogelijk om een omgevingsvergunning te verkrijgen voor een activiteit die in strijd is met de Nbw.

Op het moment dat er sprake is van een melding in het kader van het Activiteitenbesluit zal de gemeente een check doen of de agrarisch ondernemer tevens beschikt over een Nbw-vergunning of een verklaring van de provincie dat deze niet nodig is. Indien blijkt dat een dergelijke vergunning noodzakelijk is, zal de gemeente de agrarisch ondernemer hier op wijzen. Wij kunnen een correcte melding op grond van het Activiteitenbesluit niet weigeren. De gebruiksregel uit het bestemmingsplan dient in dit geval als een achtervang omdat door de agrarisch ondernemer moet zijn aangetoond dat er geen sprake is van een negatief effect door stikstofdepositie.

Conclusie:

Het bezwaar van LTO Noord tegen de gebruiksregel delen wij niet. Omdat uit de zienswijze van LTO Noord blijkt dat de gebruiksregel mogelijk onvoldoende duidelijk is, is de hiervoor opgenomen algemene toelichting op de gebruiksregel ook in de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen.

B. *In de regels, toelichting en bijlagen van het bestemmingsplan wordt betoogd dat een agrariër wel kan uitbreiden met melkvee door het nemen van*

technische maatregelen die de uitbreiding van stikstofemissie tegengaan. LTO Noord geeft aan bezorgd te zijn dat aanvragers van omgevingsvergunningen voor de uitbreiding van hun melkveehouderij in bezwaarprocedures terecht komen. Er kunnen bezwaren komen tegen verleende vergunningen voor het houden van meer vee omdat bezwaarmakers betogen dat de vergunning is verleend in strijd met de specifieke gebruiksregel van artikel 3.4.a. Als het bezwaar tot in hoogste instantie standhoudt heeft de melkveehouderij in Leeuwarden een groot probleem.

Reactie:

Zoals in de reactie op de hiervoor onder A opgenomen opmerking van LTO is opgemerkt, is bij het opstellen van de gebruiksregel aangesloten op de Nbw. Dit betekent dat wanneer een bepaalde activiteit op grond van de Nbw is toegestaan, er ook geen strijd is met de betreffende gebruiksregel uit het bestemmingsplan.

In de reactie hiervoor is ook opgemerkt dat het na 25 april 2013 niet meer mogelijk is om een omgevingsvergunning te verkrijgen voor een activiteit (zoals het houden van vee) die in strijd is met de Nbw. Omdat de gebruiksregel aansluit op de Nbw, kan de betreffende activiteit dan ook niet in strijd zijn met de gebruiksregel. Overigens merken wij op dat de door LTO bedoelde bezwaren tegen de omgevingsvergunning op grond van de gebruiksregels ook ingediend kunnen worden op grond van de Nbw, al dan niet in samenhang met een omgevingsvergunning.

Dit betekent niet dat bezwaren tegen omgevingsvergunningen voor het houden van vee niet mogelijk zijn. Het is echter niet belangrijk of er bezwaren mogelijk zijn maar dat de onderbouwing voor het besluit voor het verlenen van de omgevingsvergunning voldoende is om de bezwaren te weerleggen. Omdat voor de Nbw een zeer goede onderbouwing van de effecten van de activiteit op een Natura 2000-gebied nodig is, zijn wij van mening dat een dergelijke onderbouwing voldoende is om bezwaren te weerleggen.

- C. *LTO wil een alternatief aanreiken dat door tal van gemeenten in meerdere provincies toegepast wordt. Aangegeven wordt dat het alternatief een voldoende "slot op de deur" is om de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden te garanderen. Aangegeven wordt dat ook milieuorganisaties zich geschaard hebben achter deze oplossing. Het alternatief is als bijlage bijgevoegd. Verzocht wordt deze regeling op te nemen in plaats van de specifieke gebruiksregel zoals opgenomen in artikel 3.4.a van het ontwerpbestemmingsplan.*

Reactie:

Zoals in de reactie op de hiervoor onder A opgenomen zienswijze van LTO is opgemerkt, zijn verschillende regels voor te stellen om een toename van de stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied te voorkomen. Bij de keuze voor een regel waren, zoals hiervoor ook is opgemerkt, voor ons twee voorwaarden belangrijk:

1. Op basis van de regel is het bestemmingsplan niet in strijd met de Nbw en is sprake van een uitvoerbaar bestemmingsplan;
2. Op basis van de regel worden, in vergelijking met de Nbw, geen aanvullende beperkende voorwaarden in het bestemmingsplan opgenomen.

Voor wat betreft de onder 1. opgenomen voorwaarde betekent dit dat in het bestemmingsplan moet zijn "verzekerd dat (na de referentiedatum) de stikstofdepositie (...) in een Natura 2000-gebied (...) per saldo niet is

toegenomen of zal toenemen". Hiervoor is de bouw- en gebruiksregel (met afwijkingmogelijkheid) die in het door LTO voorgestelde alternatief is opgenomen niet voldoende.

Samengevat mogen op grond van de bouwregel alleen nieuwe stalgebouwen worden gebouwd als er geen sprake is van:

- een toename van de ammoniakemissie van het betreffende veehouderijbedrijf, of;
- gevolgen voor de instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied als gevolg van ammoniakdepositie (als er toch sprake is van een toename van de ammoniakemissie van het bedrijf).

Deze bouwregel is niet voldoende omdat niet is uit te sluiten dat binnen bestaande stalgebouwen nog ruimte is voor het houden van een groter aantal stuks vee dan het aantal dat op de referentiedatum gehouden werd.

Als voorbeeld: op een agrarisch bedrijf staat een stalgebouw waarin het houden van 100 stuks melk- en kalfkoeien mogelijk en vergund is. Op de referentiedatum werden er 75 stuks gehouden. Dit betekent dat binnen het bestaande stalgebouw een toename van 25 stuks melk- en kalfkoeien mogelijk is. Hierdoor is ook, wanneer niet een nieuw stalgebouw gebouwd wordt, een toename van de ammoniakemissie van het bedrijf mogelijk (zie ook voetnoot 2).

Uit dit voorbeeld blijkt ook dat wanneer alleen een omgevingsvergunning voor het houden van een groter aantal stuks vee wordt aangevraagd en hiervoor de bouw van een nieuw stalgebouw niet nodig is, de beoordeling van de toename van de ammoniakemissie en de effecten op de Natura 2000-gebieden hiervan niet plaatsvindt: een omgevingsvergunning voor het bouwen is dan niet nodig. De beoordeling/handhaving in het kader van de Nbw is een taak van de provincie als bevoegd gezag en volgt niet uit het bestemmingsplan.

Daarbij is de bouwregel zoals die in het alternatief van LTO is opgenomen ook niet voldoende omdat niet is omschreven in vergelijking met welke situatie er geen sprake mag zijn van een toename van de ammoniakemissie van het bedrijf. Er wordt dus geen referentiesituatie vastgelegd in de regeling die LTO voorstelt. Wij zijn van mening dat de regeling van de LTO spanning kan opleveren met het begrip "goede ruimtelijke ordening" omdat er vanwege het ontbreken van een referentiesituatie onvoldoende rechtszekerheid wordt geboden, zowel voor agrarisch ondernemer als voor de omgeving.

Op basis van deze overwegingen voldoet de bouw- en gebruiksregel (met afwijkingmogelijkheid) die in het door LTO voorgestelde alternatief is opgenomen dan ook niet aan de voorwaarden. Een bestemmingsplan op basis van deze regel is in strijd met de Nbw waardoor geen sprake is van een uitvoerbaar bestemmingsplan.

Als aanvulling hierop wordt ook nog opgemerkt dat de bouwregel, zoals voorgesteld door LTO, in vergelijking met de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen gebruiksregel ook nog een aanvullende voorwaarde stelt. Op grond van de bouwregel is voor het bouwen van een nieuw stalgebouw waarbij sprake is van een toename van de ammoniakemissie een omgevingsvergunning voor het bouwen (van het stalgebouw), een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan en mogelijk een vergunning op grond van de Nbw nodig. Op grond van de gebruiksregel is alleen een omgevingsvergunning voor het bouwen en mogelijk een vergunning op grond van de Nbw nodig. Omdat de

omgevingsvergunning voor het bouwen en mogelijk een vergunning op grond van de Nbw altijd nodig zijn stelt de gebruiksregel geen aanvullende voorwaarden. Op grond van de bouwregel van LTO is een 'aanvullende' vergunning nodig (waarbij moet worden opgemerkt dat de omgevingsvergunning voor het bouwen en voor het afwijken van het bestemmingsplan één vergunning is, maar er moet wel een aanvullende onderbouwing voor worden opgesteld).

Conclusie:

De bouw- en gebruiksregel (met afwijkingsmogelijkheid) die in het door LTO voorgestelde alternatief is opgenomen wordt niet in het bestemmingsplan opgenomen in plaats van de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen gebruiksregel.

- D. *Voorgesteld wordt om in lijn met de Verordening Romte van de provincie, wel of niet via de Nije Pleats methode, een bouwblok grootte van 3 hectare mogelijk te maken. Indien door toenemende ammoniakemissie vanuit de veehouderij de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen heeft dan bestaat de mogelijkheid om via de adequate formulering van de regels de kans daarop uit te sluiten. De alternatieve regels in de bijlage garanderen dat er geen significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen optreden.*

Reactie:

Zoals reeds aangegeven in onze reactie naar aanleiding van de overlegreactie betreft het hier een conserverend bestemmingsplan waarbij de mogelijkheden van het vorige bestemmingsplan zijn overgenomen. In verband met de uitkomsten van de passende beoordeling is besloten de op grond van de Verordening Romte geboden mogelijkheid tot een bouwvlak van 3 hectare niet op te nemen als extra wijzigingsbevoegdheid. Dit betekent echter niet dat de gemeente Leeuwarden geen medewerking wil verlenen aan dergelijke uitbreidingen. In voorkomende gevallen zal (indien de ontwikkeling mogelijk blijkt op grond van alle omgevingsaspecten) een procedure op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo / omgevingsvergunning) of de Wet ruimtelijke ordening (Wro / partiële herziening bestemmingsplan) worden doorlopen. Op deze manier kan maatwerk worden geleverd.

De voorgestelde 3 hectare wordt dan ook niet opgenomen in het bestemmingsplan.

Hierbij willen wij nog benadrukken dat zowel bij nieuwe agrarische bouwvlakken als bij vergrotingen van bestaande bouwvlakken de landschappelijke inpassing een zeer belangrijk aandachtspunt is. Indien er een bouwvlak ontstaat van ten hoogste 1,5 hectare, moet er worden voorzien in een goede landschappelijke inpassing van de uitbreiding. Indien er een bouwvlak ontstaat dat groter is dan 1,5 hectare, wordt het procesmodel Nije Pleats dan wel een daarmee vergelijkbare integrale methode toegepast.

- E. *Gepleit wordt voor een goothoogte van 5 meter conform de Verordening Romte. In veel gevallen is een goothoogte van 4 meter wel voldoende, maar in stallen met de voergangen aan de zijkant wordt veilig werken bij een goothoogte van 4 meter riskant. Weliswaar kan bij afwijking de goothoogte hoger echter wordt de argumentatie gemist waarom vast te houden aan 4 meter. Een goothoogte van 5 meter bij recht is in lijn met wat de provincie toestaat en zeker in lijn met nagenoeg alle andere gemeenten in Fryslân.*

Reactie:

Een goothoogte bij recht van 5 meter wordt vanuit stedenbouwkundig oogpunt niet in alle gevallen wenselijk geacht in het buitengebied. Om toch nog enige sturing te kunnen geven is er dan ook voor gekozen, conform het voorgaande bestemmingsplan, een afwijkmogelijkheid op te nemen voor die gevallen waarin een goothoogte hoger dan 4.0 m is voorzien (met een maximum tot 7.5 m). Aangezien het een binnenplanse afwijkmogelijkheid betreft is er nog steeds sprake van een reguliere procedure, die qua doorlooptijd niet afwijkt van een aanvraag die bij recht past.

Zienswijze 3

Eigenaar/gebruiker van het perceel Pundyk 2 te Wytgaard

- A. *In eerste instantie heeft eigenaar/gebruiker telefonisch gevraagd of er mogelijkheden zijn om het bouwvlak iets aan te passen. Reden hiervoor is een eventueel nieuw te bouwen ligboxenstal op ongeveer dezelfde locatie als de huidige stal. Omdat de grens van het bouwvlak in het ontwerpbestemmingsplan exact langs de muur van de bestaande stal loopt, is verzocht het bouwvlak iets te verruimen om te voorkomen dat muur van de nieuwe stal anders net iets buiten het bouwvlak zou kunnen komen te liggen. Naar aanleiding van dit telefoongesprek is het verzoek bevestigd via de mail.*

Eigenaar/gebruiker verzoekt om het bouwvlak van het perceel Pundyk 2 (de zuidwestgrens langs de ligboxenstal) ongeveer 3 meter naar het zuidwesten (Wytgaardstervaart kant) te verplaatsen omdat het bouwvlak zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan precies langs de muur van de ligboxenstal loopt. Als bijlage bij het verzoek zit een tekening met het door de eigenaar/gebruiker gewenste bouwvlak.

Reactie:

Het bouwvlak is aangepast conform het verzoek. De hier toegevoegde vierkante meters zijn aan de oostzijde in mindering gebracht zodat het totale bouwvlak even groot is gebleven.

Zienswijze 4

Eigenaar/gebruiker van het perceel Pundyk 6 te Wytgaard

- A. *Indiener van de zienswijze geeft aan de vorm van het bouwperceel aangepast te willen zien om reden van het voeren van een modern landbouwbedrijf.*

Reactie:

In verband met deze reactie is contact opgenomen met de indiener van de zienswijze. Tijdens dit gesprek is het nieuw beoogde bouwvlak voorgelegd. Het nieuw beoogde bouwvlak levert geen problemen op ten aanzien van andere bebouwing in de omgeving. Medewerking aan het wijzigen van het bouwvlak is dan ook mogelijk met dien verstande dat de vierkante meters gelijk blijven aan de vierkante meters van het bouwvlak zoals opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.

- B. *Met betrekking tot de aanwijzingen cultuurhistorie in bijlage 4 heeft de indiener van de zienswijze de volgende bezwaren:*
12, kerkepad: *het betreft een pad in de percelen van de indiener van de zienswijze dat nog niet in Schotanus 1718 voorkwam. Tegenwoordig bestaat het uit betonplaten en -bruggen. Elke vorm van historie ontbreekt hier. Binnen drie jaar komt ook nog de NoordWest 380 kV-lijn hierboven te liggen.*

Reactie:

Het betreft een voetpad tussen Wytgaard en Wirdum. Het smalle, langgerekte perceel waarop het pad ligt is eigendom van de gemeente Leeuwarden. Het pad staat niet op Schotanus 1718 omdat op deze kaart geen enkel voetpad staat aangegeven. Wel is bekend dat het pad in 1839 voor het grietenijbestuur de moeite waard was om te verharderen. Dit pad is getoetst aan de criteria die te vinden zijn in bijlage 4 (cultuurhistorische inventarisatie) van het bestemmingsplan. Het pad scoort 'hoog' op de criteria zichtbaarheid, toegankelijkheid en zeldzaamheid, en 'gemiddeld' op gaafheid en ensemblewaarde. De cultuurhistorische waarde is daarmee dusdanig hoog dat deze via het bestemmingsplan dient te worden beschermd. De aanleg van de hoogspanningslijn heeft in dezen geen relatie met (de bescherming van) het voetpad. Deze zienswijze leidt dan ook niet tot een aanpassing.

- C. **26, restanten kronkelende loop van oude waterloop:** *het betreft een loop die nog niet in Schotanus 1718 voorkwam. Tevens zijn het zulke kleine percelen dat deze in een buitengebied met kerntaak landbouw niet rendabel te bewerken zijn. Ook is met de provincie afgesproken in het verkoopcontract van naastliggende gedeeltes van percelen dat de provincie gedeeltes van deze sloten zal dempen.*

Reactie:

Uit het door de indiener van de zienswijze overhandigde contract blijkt dat in het kader van een grondtransactie er inderdaad afspraken zijn vastgelegd. Voor het betreffende gedeelte is dan ook de dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie van de verbeelding verwijderd.

- D. *Betreffende pagina 56 van de toelichting onder het kopje "Onderzoek": hierin wordt zeer onduidelijk beschreven wat de afstand van de bebouwing van een melkveebedrijf tot de afstand van een voor bewoning bedoelde ruimte van derden mag zijn. Dit is namelijk 50 meter. Uit deze tekst zou je op kunnen maken dat dit 100 meter zou zijn.*

Reactie:

Op grond van de VNG handreiking 'Bedrijven en milieuzonering' geldt voor het fokken en houden van rundvee maximaal milieucategorie 3.2. Voor deze milieucategorie geldt een *richtwaarde* van 100 meter voor het aspect geur, 30 meter voor het aspect stof en 30 meter voor het aspect geluid. Deze afstanden worden gehanteerd als *richtwaarde* voor nieuwe ruimtelijke plannen. Van deze *richtwaarden* kan echter gemotiveerd worden afgeweken (bijvoorbeeld naar aanleiding van maatwerk onderzoek -bijvoorbeeld geuronderzoek of akoestisch onderzoek- waaruit blijkt dat de inrichting minder "milieurimte" nodig heeft). De afstand van 50 meter die door de indiener van de zienswijze wordt genoemd is de *grenswaarde* die geldt op grond van de Wet geurhinder en veehouderij. Aan deze afstand moet altijd worden voldaan.

Het schema, zoals opgenomen op blz. 56 met betreffende afstanden, die gehanteerd worden voor nieuwe ruimtelijke plannen, is dan ook correct en behoeft geen aanpassing.

Toevoeging van het begrip "bed en brochje" (zie bijlage 2 ambtshalve wijzigingen) brengt mee dat de verwijzing in artikel 3.4.a "specifieke gebruiksregels" naar het begrip "bestaand" wordt aangepast van sub 19 naar sub 20. Waar in deze bijlage wordt verwezen naar artikel 1, sub 19 zal in de vastgestelde versie worden verwezen naar sub 20.

Bijlage 2

Ambtshalve ingebrachte wijzigingsvoorstellen

Aan de gemeenteraad worden de volgende ambtshalve wijzigingen voorgesteld ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan. Het betreft wijzigingen van de regels en de verbeelding.

Ambtshalve wijzigingen van de regels

De regels van het bestemmingsplan "Leeuwarden - Buitengebied" worden als volgt aangepast (zie ook bijlage vastgesteld bestemmingsplan):

- Aan artikel 1 "Begrippen" is toegevoegd "bed and breakfast" zijnde, het tegen betaling aanbieden van tijdelijke logies en ontbijt in een woning.

Toevoeging van het begrip "bed and breakfast" brengt met zich mee dat de verwijzing in artikel 3.4.a "specifieke gebruiksregels" naar het begrip "bestaand" wordt aangepast van artikel 1, sub 19 naar artikel 1, sub 20.

- In de bestemming "Water" (artikel 15) en de bestemming "Water - Vaarweg" (artikel 16) is een nadere-eisen-regeling opgenomen waarmee het mogelijk wordt om nadere eisen te stellen aan de doorvaarthoogte van bruggen. Op deze manier is het mogelijk, wanneer de doorvaarbaarheid van een vaarroute daar om vraagt, een bepaalde doorvaarthoogte te garanderen.
- De bouwhoogte van bruggen is in de bestemming "Water" (artikel 15) gelijk getrokken aan de bouwhoogte in de bestemming "Water - Vaarweg" (artikel 16), namelijk van 2 meter naar 5 meter. Hiermee is de maximale bouwhoogte voor alle bruggen gelijk en overeenkomstig de regels uit het oude bestemmingsplan Buitengebied.
- In de wijzigingscriteria naar bedrijf, binnen de bestemming "Agrarisch", is niet aangegeven dat de omvang van het bedrijf beperkt moet blijven tot de bestaande bebouwing. Volgens de systematiek van de bestemming "Bedrijf" wordt per bedrijf de maximale oppervlakte (is de bestaande oppervlakte) vastgelegd. In artikel 3.8.1.f.4 is dan ook toegevoegd dat de bestaande oppervlakte aan bebouwing als maximum geldt.
- Gebleken is dat de aanduiding "woonschepenligplaats", zoals gebruikt binnen de bestemming "Wonen", niet voldoet aan de SVBP 2012 (Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2012). De betreffende aanduiding behoort gekoppeld te worden aan de bestemming "Water". De planregels en verbeelding zijn hier op aangepast. Er is voor gekozen de locatie waar de bijgebouwen ten behoeve van de woonschepen mogen worden gebouwd aan te duiden met de bouwaanduiding "bijgebouwen" (artikel 17, lid 17.2.3, sub f). Nu de woonschepen zelf enkel zijn toegelaten binnen de bestemming "Water", kan artikel 17, lid 17.1, sub f komen te vervallen.
- Het bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld in 2003) voorzag nog in een apart artikel voor woonschepen en de daarbij behorende bijgebouwen. In de nieuwe systematiek volgens SVBP 2012 worden woonschepen geregeld binnen de bestemming "Water" en worden de bijgebouwen geregeld binnen de bestemming "Wonen". In het oude bestemmingsplan was een regeling opgenomen voor de goothoogte, dakhelling en het maximum aan vierkante meters voor bijgebouwen

bij woonschepen. Omwille van de duidelijkheid wordt voorgesteld om een apart lid (17.2.3) op te nemen voor bijgebouwen bij woonschepen. Gevolg hiervan is dat de regeling voor aan- en uitbouwen en bijgebouwen bij woningen wordt vernummerd van 17.2.3 naar 17.2.4 en dat sublid f (zoals opgenomen in het ontwerp) kan komen te vervallen (wordt nu opgenomen in 17.2.3). Door de vernummering moet ook 17.3.1 sub d aangepast worden, in die zin dat hier veeuwen wordt naar 17.2.4 sub c in plaats van 17.2.3 sub c.

- Gebleken is dat de in het oude bestemmingsplan opgenomen artikel 4F.1.f (aanlegvergunningsplichtige werkzaamheden) niet is opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Als artikel 3.6.1.f wordt toegevoegd: "het graven of dempen van watergangen, mits dit een wijziging van het kavelpatroon tot gevolg heeft".
- In de bestemming "Verkeer" (artikel 12) is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het mogelijk wordt om de bestemming "Verkeer" te wijzigen in de bestemming "Agrarisch". Op deze manier wordt het mogelijk om bestaande weggedeelten die in het kader van de aanleg van de Haak om Leeuwarden hun functie verliezen, van hun verkeersbestemming te ontdoen.
- Om misverstanden te voorkomen en ook naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) van 13 november 2013 (201211640/1/R2, ECLI:NL:RVS:2013:1891) is in de regels (hoofdstuk 1) van het bestemmingsplan een omschrijving van het begrip "negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie" opgenomen.

Onder andere naar aanleiding van de zienswijze van LTO Noord waaruit blijkt dat de gebruiksregel mogelijk nog onvoldoende duidelijk is hebben wij een aanvulling in de toelichting van het bestemmingsplan opgenomen. Ook is er een nieuw begrip toegevoegd aan de regels: "negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie". Op basis van deze omschrijving is een dergelijk negatief effect "een, in vergelijking met de stikstofdepositie op de in bijlage 4 bij de regels genoemde referentiedatum voor het betreffende Natura 2000-gebied, toename van de stikstofdepositie groter dan 0 mol stikstof per hectare per jaar op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied."

Ook is de gebruiksregel zelf enigszins aangepast in die zin dat de gekozen woorden anders zijn geworden waardoor de regel begrijpelijker is geworden. De gebruiksregels is: "Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van vee, zodanig dat er sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door stikstofdepositie, met dien verstande dat tot een gebruik strijdig met deze bestemming niet wordt aangemerkt:

- het bestaand gebruik, waarbij als referentiedatum voor het bestaand gebruik, in afwijking van het bepaalde in artikel 1, sub 19, wordt verstaan de referentiedata die zijn genoemd in bijlage 4 bij deze regels; of,
- het gebruik dat vergund is door middel van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, dan wel het gebruik waarvan van het bevoegd gezag verklaard heeft dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 niet nodig is."

Wij verwachten dat hiermee beter duidelijk is welk gebruik als strijdig gebruik wordt beoordeeld: het gebruik waardoor sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door een toename van de stikstofdepositie groter dan 0 mol per hectare per jaar. En ook dat beter duidelijk is welk gebruik niet als strijdig gebruik wordt beoordeeld: het bestaand gebruik op de referentiedatum en het op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 vergunde gebruik. Wat hierbij opvalt is dat bij de laatste aandachtsstreep nu ook is opgenomen dat het gebruik waarvan het bevoegd gezag heeft laten weten dat daarvoor niet een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is ook niet als strijdig gebruik wordt beoordeeld. Hiervan was ook bij de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen gebruiksregel al sprake, maar we zijn van mening dat het goed is om dit ook in de gebruiksregel duidelijk te benoemen.

Ambtshalve wijzigingen van de verbeelding

De verbeelding van het bestemmingsplan "Leeuwarden - Buitengebied" wordt als volgt aangepast:

- De woonschepenligplaats ter hoogte van Snakkerburen: de bestemming Water / Wonen zijn ingetekend aan de hand van de meest recente informatie. Tevens is de aanduiding voor de hier aanwezige bijgebouwen aangepast naar "bijgebouwen".
- Het perceel Schapendijkje 8a Leeuwarden is bestemd als "Bedrijf". Hier vindt de opslag plaats ten behoeve van de naastgelegen begraafplaats (opgenomen in het bestemmingsplan Westeinde). Gebleken is dat de bestemmingsgrens (en tevens plangrens) een op het terrein aanwezig gebouwtje doorkruist. De bestemmingsgrens/plangrens is hierop aangepast.

Bijlage 3

Reactie op het toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage over het planMER voor het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied.

Op 3 december 2013 heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie voor de m.e.r.) haar toetsingsadvies over het planMER voor het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied beschikbaar gesteld. De commissie merkt in het advies op "dat in het MER alle milieu-informatie aanwezig is om het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan buitengebied een volwaardige plaats te geven". Hiermee geeft de commissie een positief advies over het planMER. Het planMER is bedoeld om de gemeenteraad bij het vaststellen van het bestemmingsplan voldoende milieu-informatie te bieden om ook het milieubelang goed te kunnen overwegen.

De Commissie voor de m.e.r. heeft daarnaast in het toetsingsadvies nog enkele opmerkingen opgenomen waarop onze reactie wenselijk is. De opmerkingen en onze reactie hierop zijn hierna uiteengezet.

1. *De commissie merkt op "dat in het MER alle milieu-informatie aanwezig is (...) maar wijst erop dat de benodigde effectieve mitigerende maatregelen niet als zodanig in het (ontwerp)bestemmingsplan zijn opgenomen". Het betreffen hier de maatregelen om een negatief effect op een Natura 2000-gebied door een toename van de stikstofdepositie te voorkomen.*

Uit het toetsingsadvies van de commissie blijkt ons dat de commissie van mening is dat 'de realistische mitigerende maatregelen, waarvan in het MER is aangegeven dat deze een voorwaarde is voor het uitvoerbaar zijn van het plan' in de regels van het bestemmingsplan moeten worden opgenomen. De opmerking van de commissie is op zichzelf juist: de betreffende maatregelen zijn niet in de regels opgenomen. Het opnemen hiervan is naar onze mening ook niet nodig en niet wenselijk. Het opnemen is niet nodig omdat een negatief effect op een Natura 2000-gebied door een toename van de stikstofdepositie niet door de betreffende maatregelen wordt voorkomen, maar wel door een in het bestemmingsplan opgenomen gebruiksregel. Op grond van deze gebruiksregel is een gebruik waardoor sprake is van een negatief effect op een Natura 2000-gebied door een toename van de stikstofdepositie in strijd met het bestemmingsplan. Hiermee stelt het bestemmingsplan een kader voor de ontwikkeling van agrarische bedrijven (dit kader sluit aan op het kader dat de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) stelt). Binnen het kader is het voor de agrarisch ondernemer mogelijk om naar eigen inzicht het agrarisch bedrijf te ontwikkelen en zelf een keuze te maken uit de maatregelen die nodig en mogelijk zijn. Het is dan ook niet nodig om de door de commissie bedoelde maatregelen in de regels van het bestemmingsplan op te nemen.

Door het opnemen van maatregelen in de regels van het bestemmingsplan wordt al bepaald welke maatregelen een agrarisch ondernemer moet uitvoeren om het bedoelde negatief effect op Natura 2000-gebieden te voorkomen. Dit is naar onze mening niet wenselijk. Het is voor ons in beginsel niet belangrijk hoe (door welke maatregelen) een negatief effect wordt voorkomen maar dat een negatief effect wordt voorkomen. Dat is ook wat op grond van de Nbw 1998 nodig is. Ook in de Nbw 1998

zijn dergelijke maatregelen niet opgenomen. Daarbij kunnen in de bestemmingsplanperiode mogelijk ook nieuwe maatregelen (zoals waarschijnlijk de Programmatische Aanpak Stikstof) beschikbaar komen die dan niet gebruikt kunnen worden omdat deze niet in de regels zijn opgenomen. Ook op basis hiervan is het opnemen van maatregelen in de regels niet wenselijk.

De eventuele maatregelen zijn in het planMER opgenomen om inzicht te geven in welke maatregelen beschikbaar zijn waardoor een agrarisch bedrijf uit kan breiden én een negatief effect op een Natura 2000-gebied door een toename van de stikstofdepositie wordt voorkomen. De in het planMER opgenomen maatregelen geven dan ook een overzicht van maatregelen die in het algemeen in hoofdlijnen mogelijk zijn. Voor afzonderlijke agrarische bedrijven zijn misschien nog wel andere maatregelen mogelijk. Deze maatregelen zijn niet op de schaal van een bestemmingsplan voor het landelijk gebied voor alle bedrijven afzonderlijk te bepalen.

2. *"Het MER laat zien dat uitbreiding van veehouderijbedrijven binnen een bouwvlak van gemiddeld 1,5 ha met gebruikmaking van interne saldering mogelijk is (...). Om de in het bestemmingsplan opgenomen uitbreidingsmogelijkheid van de bouwvlakken naar 2 ha mogelijk te maken is volgens het MER naast de interne saldering ook externe saldering (de saldoregeling) (...) nodig. De beoordeling van de effecten van deze externe saldering bevat echter aannames en onzekerheden die tezamen maken dat deze (...) niet kan worden gebruikt als onderbouwing van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan."*

De opmerking van de commissie is op zichzelf juist in de zin dat het rekenvoorbeeld om de effecten van de saldoregeling te bepalen is opgesteld op basis van "aannames" en hierdoor zijn er ook "onzekerheden" in het voorbeeld. Om een rekenvoorbeeld op te kunnen stellen zonder deze "aannames en onzekerheden" moet duidelijk zijn welke agrarische bedrijven in de bestemmingsplanperiode gestaakt zullen worden en welke bedrijven (mogelijk) uit zullen breiden. Een voorbeeld van een aanname die in het rekenvoorbeeld is gebruikt is ook de keuze om 'maar' 75% van de ammoniakemissie van het gestaakte bedrijf te gebruiken voor het uit te bereiden bedrijf. Deze keuze is gemaakt vanwege de onzekerheden over de plaats van het bedrijf dat gestaakt wordt en het bedrijf dat ontwikkeld wordt (zie ook onze reactie onder 3.). Zoals ook in het planMER is opgemerkt is niet te bepalen welke bedrijven gestaakt zullen worden en welke uit zullen breiden (als dit wel was te bepalen dan had dit ook direct in het bestemmingsplan verwerkt kunnen worden). Dit betekent naar onze mening niet dat de saldoregeling niet als mogelijke maatregel gebruikt kan worden voor de onderbouwing van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

De saldoregeling is eigenlijk een herverdelingsmaatregel: het ene agrarisch bedrijf wordt gestaakt waardoor er voor een ander bedrijf (milieu)ruimte beschikbaar komt om uit te breiden. Uit het planMER blijkt dat in de periode van 2003 tot en met 2012 het aantal rundveehouderijbedrijven in de gemeente Leeuwarden is afgenomen van 56 naar 37 bedrijven. Dit is een onderdeel van een ontwikkeling die in het algemeen in de agrarische bedrijfstak plaatsvindt: de schaalvergroting. Hierbij neemt het aantal bedrijven af en de grootte van de bedrijven toe. Uit het planMER blijkt ook dat het aantal stuks

rundvee in de betreffende periode is afgenomen van 8.156 naar 6.504 stuks. Hiermee is het aantal stuks rundvee per rundveehouderijbedrijf (de grootte van het bedrijf) toegenomen van 146 naar 176 stuks. Dit betekent dat de schaalvergroting ook in de gemeente Leeuwarden plaatsvindt. Omdat de schaalvergroting een sterke onafhankelijke ontwikkeling is, verwachten wij dat dit ook in de bestemmingsplanperiode blijft plaatsvinden. Hierbij is er, zoals bij alle uitspraken over verwachte ontwikkelingen, sprake van onzekerheden. Op basis van de schaalvergroting is, in het algemeen, het gebruik van de saldoregeling in de bestemmingsplanperiode mogelijk. Wij zijn dan ook van mening dat het rekenvoorbeeld voor wat betreft de saldoregeling gebruikt kan worden voor de onderbouwing van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

3. *De commissie geeft het advies om bij het besluit tot het vaststellen van het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied "aan te geven hoe met de volgende aandachtspunten omgegaan zal worden:*

- *Bedrijven hebben de mogelijkheid om bestaande stallen uit te rusten met nieuwe technieken waardoor een lagere stikstofemissie plaatsvindt.*

Wat precies de bedoeling van de commissie met deze opmerking is, is ons niet duidelijk maar het is juist dat bestaande stalgebouwen door het uitvoeren van maatregelen aangepast kunnen worden waardoor de stikstofemissie van het betreffende bedrijf afneemt. Hierdoor kan ook de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden afnemen. Dergelijke maatregelen kunnen echter niet in de regels van het bestemmingsplan opgenomen worden omdat het hier bestaande stalgebouwen betreffen. Hiervoor zijn bouw- en/of (omgevings)vergunningen verleend. Aanvullende maatregelen kunnen wij ook alleen eisen als dit op grond van wet- en regelgeving (niet zijnde het bestemmingsplan) mogelijk is.

- *Het aantal stoppende bedrijven is gebaseerd op een onderzoek over de ontwikkelingen in de afgelopen 10 jaar. Deze trend is doorgetrokken naar de toekomst. Het is niet zeker dat deze ontwikkeling ook daadwerkelijk in het plangebied gaat optreden.*

Ook van deze opmerking is ons niet duidelijk wat precies de bedoeling van de commissie is, maar ook deze opmerking is op zichzelf juist in de zin dat het niet zeker is dat de schaalvergroting (de ontwikkeling waar de commissie naar verwijst) in de bestemmingsplanperiode blijft plaatsvinden overeenkomstig de periode van 2003 tot en met 2012. De schaalvergroting in de agrarische bedrijfstak is die ontwikkeling waarbij het aantal agrarische bedrijven afneemt en waarbij de schaal van de agrarische bedrijven die niet gestaakt worden groter wordt. Deze ontwikkeling heeft in de periode van 2003 tot en met 2012 ook in de gemeente Leeuwarden plaatsgevonden: het aantal rundveehouderijbedrijven is afgenomen van 56 naar 37 waarbij het gemiddelde aantal stuks rundvee per bedrijf is toegenomen van 146 naar 176 stuks. Hieruit mag al blijken dat de uitbreiding van veehouderijbedrijven (qua aantal stuks vee) mogelijk is. Daarbij kan ook nog worden opgemerkt dat het aantal stuks rundvee in de gemeente in deze periode is afgenomen van 8.156 naar 6.504 stuks. Op basis hiervan mag verwacht worden dat

de ammoniakemissie van de rundveehouderijbedrijven in de gemeente per saldo niet is toegenomen. Wij verwachten dan ook dat de schaalvergroting blijft plaatsvinden en dat daardoor uitbreiding van sommige bedrijven wenselijk en mogelijk is. Voor het overige verwijzen wij naar onze reactie onder 2.

- *De berekening van de effecten van het 'extern salderen' is gebaseerd op een locatieonafhankelijke theoretisch vrijkomende hoeveelheid stikstofemissie. De Commissie wijst erop dat de locatie van de stoppende bedrijven en de uitbreidende bedrijven ten opzichte van de tegen stikstofdepositie te beschermen habitattypen in de Natura 2000-gebieden een belangrijk aandachtspunt is: niet de emissieruimte, maar de depositieruimte is immers maatgevend. Een stoppend bedrijf op grote afstand van een te beschermen gebied zal voor een uit te breiden bedrijf op korte afstand van dat gebied weinig depositieruimte, en dus weinig uitbreidingsruimte zonder toename van de depositie, opleveren."*

Ook de opmerking van de commissie dat '*niet de emissieruimte, maar de depositieruimte maatgevend is*' is juist. Maar zoals wij in onze reactie onder 2 al hebben opgemerkt moet voor een dergelijk rekenvoorbeeld duidelijk zijn welke agrarische bedrijven in de bestemmingsplanperiode gestaakt zullen worden en moet duidelijk zijn welke bedrijven (mogelijk) uit zullen breiden. Dit niet te bepalen. Als dit al niet is te bepalen is het ook niet mogelijk om de stikstofdepositieruimte te bepalen.

Omdat de stikstofdepositie van een bedrijf een afgeleide is van de emissie van het bedrijf, is het naar onze mening ook mogelijk om in de onderbouwing de emissie te gebruiken en niet de depositie. Met andere woorden: het is naar onze mening alleen maar mogelijk om in het algemeen inzicht te bieden in de uitbreidingsmogelijkheden op basis van de saldoregeling (dit is de regeling waarbij gebruik wordt gemaakt van "extern salderen" zoals dat door de commissie wordt aangeduid).

Onder andere door de onzekerheden over de plaats van het bedrijf dat gestaakt wordt en het bedrijf dat uitgebreid wordt, hebben wij de keuze gemaakt om in het rekenvoorbeeld 'maar' 75% van de ammoniakemissie van het te staken bedrijf te gebruiken voor het bedrijf dat uitgebreid wordt (de emissie van het te staken bedrijf is hierbij bepaald op basis van de gemiddelde emissie van de veehouderijbedrijven). Naar onze mening is dit een behouden uitgangspunt in de zin dat in het rekenvoorbeeld ook de keuze gemaakt had kunnen worden dat het mogelijk is om 100% van de ammoniakemissie van het te staken bedrijf te gebruiken. Hierdoor zouden de uitbreidingsmogelijkheden groter zijn. Maar omdat hierin onzekerheden zijn opgenomen is het naar onze mening wenselijk om enigszins behouden uitgangspunten te kiezen.

Leden van de gemeenteraad

Onderwerp **Vaststelling bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied**
Uw kenmerk -
Ons kenmerk **7031 MS/ME**
Dienst **Stadsontwikkeling en -beheer**
Sector **Ruimtelijke Ontwikkeling en Inrichting**
Contact **M. Swart, 058 750 5465**
Bijlagen -
Datum **14 april 2014, verzonden:**

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op dinsdag 8 april jl. is het raadsvoorstel ten behoeve van de vaststelling van het bestemmingsplan Leeuwarden - Buitengebied besproken in de commissie Stadsontwikkeling. Naar aanleiding van deze bespreking stellen wij u voor de volgende wijziging toe te voegen en het raadsvoorstel met inachtneming van deze brief vast te stellen.

Artikel 3.5.1.e van de regels

Gebleken is dat een verduidelijking van artikel 3.5.1.e nodig is om te voorkomen dat er via dit artikel mestvergisters zouden kunnen worden vergund. De regeling voorziet slechts in kleinschalige voorzieningen ten behoeve van watertechnologie en duurzame energieopwekking. Het is niet de bedoeling om met dit artikel mestvergisters te vergunnen. Mestvergisting heeft geen onderdeel uitgemaakt van het planMER en er is dan ook geen onderzoek uitgevoerd naar de milieueffecten van mestvergisting. Wij stellen u daarom voor om artikel 3.5.1.e als volgt te formuleren:

het bepaalde in lid 3.4 sub i en toestaan dat bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van voorzieningen ten behoeve van watertechnologie en duurzame energieopwekking worden gebouwd, niet zijnde kleine windturbines en mestvergisters, met dien verstande dat de bouwregels uit sublid 3.2.2 onder c en d van overeenkomstige toepassing zijn.

Het bovenstaande betekent niet dat de gemeente Leeuwarden geen medewerking wil verlenen aan mestvergisters. In voorkomende gevallen zal (indien de ontwikkeling mogelijk blijkt op grond van alle omgevingsaspecten) een procedure op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo / omgevingsvergunning) of de Wet ruimtelijke ordening (Wro / partiële

herziening bestemmingsplan) worden doorlopen. Op deze manier kan maatwerk worden geleverd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester,

secretaris,